

Anàlisi de la precisió cartogràfica al llarg de la història: el cas de la península Ibèrica

Resum

És ben sabut que el relleu del planeta Terra no és un misteri per a ningú, avui en dia. Conèixer la nostra ubicació actual és una tasca senzilla gràcies a internet, però això no ha estat sempre possible. L'objectiu d'aquest estudi és esbrinar quins instruments dissenyats i quins mapes dibuixats per l'home al llarg de la història han estat els que s'apropen més a la realitat de la Terra com la coneixem avui en dia.

A causa de la grandària de la Terra i de la gran amplitud temporal de la qual ja es té registre de plànols dissenyats, s'ha decidit centrar l'estudi en el període de l'edat mitjana i l'edat moderna a la península Ibèrica. La raó de la tria és que aquesta és la regió de residència de l'autora i, a més, durant el període estudiat Espanya i Portugal van ser potències europees importants i grans referents en l'àmbit de la cartografia i la navegació. En conseqüència, s'ha tingut a l'abast molta informació i s'ha pogut fer un recull molt detallat sobre les tècniques utilitzades pels cartògrafs més importants d'aquell moment.

L'autora es va plantejar la hipòtesi que els mapes més moderns serien el que tindrien més precisió, però a través d'aquest projecte s'ha pogut demostrar que, contràriament al que es pensava des d'un inici, la precisió dels plànols no està subjecta al temps de realització, sinó a les eines utilitzades per dissenyar-los, ja que, sorpre-

nentment, els mecanismes emprats durant el segle XVII han estat determinants en l'evolució de la cartografia tal com la coneixem en l'actualitat.

Bibliografia

— Moreno Rodríguez, Fernando. *Astronomía, navegación y cálculos náuticos. Con 200 problemas explicados y resueltos. Algunos de convocatorias de examen para Capitán de Yate*. Málaga: Sepha, 2006. — Sobel, Dava. *La longitud. La veritable història d'un geni solidari que va resoldre el problema científic més important de la seva època*. Barcelona: Edicions 62, 1997. — Franolic, Petar; Visekruna, Zoran. *Introducción a la navegación astronómica*. Madrid: Alianza Editorial, 2003. — Raisz, Erwin. *Cartografía general*. Barcelona: Omega, 1983. — Biblioteca Real. *Peces cartográfiques de la Col·lecció Gondomar*. Madrid: Patrimoni Nacional, 1679. — Viladrich i Grau, Mercè. *El Kitāb al-‘amal bi-l-asṭ urlāb (Llibre de l'ús de l'astrolabi) d'Ibn Al-Samḥ: estudi i traducció*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1986. — Dutarte, Philippe. *Les instruments de l'astronomie ancienne: De l'Antiquité à la Renaissance*. París: Vuibert, 2006. — Frédéric, Marguet. *Història general de la navegació en el segle XV*. París: Edicions de la Societat Geogràfica, Marítima i Colonial, 1931.
